

MAGYAR KÖNYVESHÁZ.

ADALÉKOK SZABÓ KÁROLY RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁRÁ-
NAK I. KÖTETÉHEZ.¹

32.

[462] Sárospatak. 1652.

*Comenius (Amos Johannes). Eruditionis Scholasticae | Pars II. |
JANUA. | Rerum & Lingvarum Structu- | ram externam exhibens. |
[Napot, holdat, csillagokat, fellegekből aláhulló esőt, fákat, hegyet
s vizet ábrázoló metszet e körirattal: «Omnia sponte fluant; Abfit
violentia Rebus.»] In ufum Scholæ Patakinæ | edita. | Typiſſq;
Celfiſſ. Principis exſcripta. | Anno M. DC. LII. |*

8-r. A—Zz(2)=362 számozatlan levél.

Szabó Károly RMK. I. 860. sz. a. leírja e mű egy másik, szintén 1652-iki sárospataki kiadását, a mely azonban a fent leírt kiadástól nemcsak címlapjára nézve különbözik (hiányzik róla az *exſcripta* szó; viszont a fent leírtől meg a nyomdász — *Georgius Renius* — neve hiányzik, stb.), hanem abban is, hogy a két kiadás szövegének szedése — bár mindenütt meglátszik, hogy a szedő egy nyomtatott példány szövege, beosztása szerint szedett s lapról-lapra, sorról-sorra, betűről-betűre utánozta az előtte fekvő példányt — mégis elüt egymástól. Így pl. az A₈ levél *a* és *b* oldalán levő szöveg szedése. A *b* oldalon (az itt leírt kiadásban) hiányzanak a sorszámok (1. 2. 3.); amabban meg hiányzanak a következő szavak: «*cum hæc ex Vestibulo prænotata esse oporteat*» s így ez oldalon egy sorral kevesebb szöveg van. Különböznek egymástól az előbeszédék fölött levő fejlécek (A₂ levél *a* lap) s az előbeszédék után következő záródíszek (A₇ levél *b* oldal) is. Ezekon kívül a fent leírt kiadás papírosa vastagabb s nincs oly finom, mint amazé; továbbá, hogy nem járul hozzá a Szabó K. által leírt példányhoz csatolt s 93 lapra terjedő «*Grammatica Janualis*». — Mikor Szabó Károly 1870-ben főiskolánk könyvtárában kutatott, a fent leírt példányt nem láthatta, mert azt 1885. július 25-én ajándékozta *Kovácsy Sándor* főiskolai tanár a könyvtárnak.

Sárospataki ref. főiskolai könyvtár.

Harsányi István.

¹ Az utolsó számozott (461. sz.) adalék e folyóirat 1911. évfolyama 159. lapján jelent meg.

33.

Gyulafehérvár. 1654.

Fogarasi Ferenc. Kis Keresztyeny. | az az | A Hűtnek és Isten szerint valo élet- | nek, tsupán tsak, az sz. irás szavai- | bol álló oly Principiumja, melyre | mingyárt tanítani kel a' szolni | kezdő kisededeket. | Mely Angliai nyelvből Magyarra | fordittatott legelsőbenis az Nemes Nemzetes | nagyreménségű, és serény elméjű Bolgárfalvi | kiseded Sebesi György kedvé- | jért. Vizaknán. | az Vizaknai Ecclesianak | Tanítója. | Fogarasi Ferencz által. | Fejer Varat 1654. | Nyomtatta Major Márton.

8-r. Könyvtáblából kiáztatott töredék. Megvan az első a jegyű ív, 16 szott lap (közötte a czimlap).

Szabó K. a RMK. I. 884. sz. a. Bod Péter és Sándor István után említi, de nem látta.

Közlő magángyűjteményében.

Dr. Todorescu Gyula.

34.

[463] Kassa. 1654.

(A czimlap felső szélén, középen «[77]» lapszám, alatta fejléc.)

HARMAS | SZENT | IRASBELI | DOLGOK, | Mellyekben | I-fzör; | Három Articulusok foglaltatnak, | I. AZ ISTENRŐL. | II. A' CHRISTUS JESUSROL. | III. A' SZENT LELEKRŐL. | II-fzor; | Igen szép emlekezetre méltó dolgok. | MELLYEKET | Rövideden öfzve szedett és ki-adott | KIRALY JACAB, | Offdgyáni Ecclesiának méltatlan lelki- | Páfztora. | CASSAN, | — | Nyomtatta GEVERS BALINT, 1654. | 12 r.

Kiraly Jacob, az «Ossdgyáni Ecclesiának méltatlan lelki-Páfztora» eme művét «Az Nemzetes, Nemes, és Tekintetes erős viteznek, Ossdgyáni Bakos Gabor urnak, Az Erdelyi méltóságos Fejedelemnek, Rakóczi Györgynek ő Nagyságának &c. Kalloi Vég Házanak fő Kapitányának, Szabóltz Vármegyebéli Hajduságnak Generalisának, és hadi birájának, mint bizodalommal való jó akaró, Vrának, Fautorának, Pátronussanak, és kedves Komjának stb. . . . offerállya és dedicállya.» . . . «Ossdgyani, die 16. Octobris, 1654». (Szabó K. I. 887. sz. a. Sándor István Könyvesháza után csak rövid címét említi.) A munka tartalmának felosztása a czimlapon olvasható. A mű végén (195 l.) «Következnek szép áhíthatos Imádságok». És pedig egy reggeli, egy estveli és egy beteg emberért való imádság. Ezek után, a 212-ik lapon, következik egy 17 versszakból álló «Bűn bocsánattyáért való

Enek», a mely a munkát bezárja. Király Jacabnak emez eddig ismeretlen munkájára írta rendszeres czáfolatúl 1659-ben s adta ki Sárospatakon 1660-ban Szalóczi Mihály sajozszentpéteri lelkipásztor «Az Isten-ember Jésus Christusnak személye felől igazán értő Tanítóknak, Valasz-tetelek; Melyben az igaz és Keresztyéni tudomány világossan le-tétetik» stb. czimű munkáját. (R. M. K. I. 969.) Király Jacabnak fentti munkája együtt nyomtatott (Cassan, 1654.), és pedig folytatólagos lapszámozással (77—215), folytatólagos ivje-zéssel (D₄—I₇), egy másik munkájával, a melynek czime: «Mise-Nem-Mise Az az: A' Miseről való tudománynak, Ostromlása, meg-hamissítása, és el-rontása.» (R. M. K. I. 886.) A két munka könyvtárunkban egybe is van kötve. Valószínűleg ez az oka, hogy Szabó Károly nem vette azt észre. Királynak emez eddig ismeretlen munkája bizonyosan meg van mindama könyvtárakban, a melyekben «Mise-Nem-Mise» cz. könyve föltalálható. T. i. ezzel egybekötve. Arra, hogy Királynak emez eddig ismeretlen munkája ugyanezen szerző «Mise-Nem-Mise» cz. munkájával van egybekötve, dr. Marton József nagyszombati főgimn. tanár úr hívta fel figyelmemet.

Sárospataki ref. főiskolai könyvtár.

Harsányi István.